

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΔΕΞΑΜΕΝΗ

ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΣΤΑ

Πρόκειται για την Δεξαμενή των Ἀθηνῶν. Δὲν ἔχω σκοπὸ νὰ ἀρχίσω ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀδριανοῦ ἀξίζεει ὅμως νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι τὸ ὕδραγωγεῖο ποῦ ἔφερε τὸ νερὸ τῆς Πεντέλης κατασκευάστηκε ἀπὸ τὸν Ἀδριανὸ καὶ συμπληρώθηκε ἀπὸ τὸν Ἀντωνίνο στὰ 130 - 140 μ.Χ. μαζὺ μὲ τὴν δεξαμενὴ ποῦ εἶναι στοὺς πρόποδες τοῦ Λυκαθητοῦ.

Ἀρχικὰ εἶχε μπροστὰ μιὰ ὠραία ἰωνική κιονοστοιχία ποῦ καταστράφηκε. Τὸ ὕδραγωγεῖο καὶ ἡ δεξαμενὴ ἐπισκευάστηκαν καὶ συμπληρώθηκαν κατὰ τὰ μέσα τοῦ περασμένου αἰῶνα.

Ἄν καὶ εἶχα γεννηθεῖ σὲ ἓνα σπίτι ποῦ ἦταν πίσω ἀπὸ τὸ ἱερὸ τῆς Μητροπόλεως, περίπου ἐκεῖ ποῦ εἶναι σήμερα τὸ μνημεῖο τοῦ Χρυσοστόμου Σμύρνης, ἀπὸ μικρὸ παιδί ἔζησα καὶ μεγάλωσα στὴ Δεξαμενὴ.

Στὴν Πλατεῖα τῆς Δεξαμενῆς ὑπῆρχε κατὰ τὴν πρώτη εἰκασαετία τοῦ αἰῶνα μας ἓνα καφενεῖο καὶ ἓνα θεατράκι ὅπου ἔπαιζε τὰ καλοκαίρια μὲ τὶς κούκλες τῶν καὶ τὸν Πασχάλη του ὁ Κονιτσιώτης. Κατόπι ἐγκαταστάθηκε ἐκεῖ γιὰ πολλὰ καλοκαίρια ὁ Καραγκιόζης τοῦ Μόλλα, καὶ ἐπειδὴ τὸ σπίτι μας ἦταν ἀπέναντι ἀπὸ

τὴν Πλατεῖα παρακολούθησαμ τὶς παραστάσεις ἀπὸ τὸ μπαλκόνι μας.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ μορφή τῆς Πλατείας ἦταν τελείως διαφορετικὴ. Ἀποτελοῦσε μιὰ χωμάτινη ὑπερυψωμένη ἐπιφάνεια μὲ δύο προσβάσεις, μιὰ στὴν προέκταση τῆς ὁδοῦ Ἡρακλείτου καὶ ἄλλη πρὸς τὴ μεσημβρινὴ πλευρά. Πύρω - γύρω ὑπῆρχαν μεγάλα ἀθάνατα ποῦ ἀποτελοῦσαν ἓνα εἶδος φράκτου καὶ μέσα στὴν Πλατεῖα ὑπῆρχαν μερικὲς πελώριες λεῦκες καὶ μιὰ βρύση ποῦ συνήθως ἦταν πάντα ἀνοιχτή. Στὴ βορεινὴ πλευρὰ ἦταν τὸ Καφενεῖο. Δίπλα στὴ μεσημβρινὴ πρόσβαση ἔξειχε ἀπὸ τὴ γῆ μιὰ μαρμάρινη στρογγυλὴ κολωνίτσα, τὸ περίφημο Κολωνάκι, ποῦ ἔδωσε τὸ ὄνομά του σὲ ὅλη τὴ συνοικία. Ἀλλὰ ἡ δόξα τῆς Δεξαμενῆς ὑφείλεται σὸ ὅτι σὸ μικρὸ Καφενεῖο συγκεντρώνονταν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς λόγιους, συγγραφεῖς καὶ ποιητὲς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ποῦ ἔγιναν κατόπι διάσημοι.

Ὁ τακτικώτερος θαμώνας τοῦ Καφενεῖου ἦταν ὁ Γιάννης Βλαχογιάννης. Τὸν θυμᾶμαι ἀκόμα νὰ κάθεται στὴν καρέκλα του καὶ τὸ λουστράκι νὰ τοῦ γυαλιζεῖ τὰ παπούτσια. Ὅστερα τὸ λουστράκι ἀνελάμ-

βανε νὰ ἐκτελέσῃ καὶ ἄλλα θελήματα.

Θυμᾶμαι ἀκόμη τὸν Μάρκο Αὐγέρη (Γεώργιο Παπαδόπουλο) νὰ κάθεται μόνος· σὲ ἓνα τραπέζι καὶ νὰ γράφει. Συχνὰ μετέφραζε ἀπὸ τὰ Γαλλικὰ καὶ τότε ξεφύλλιζε κάπου - κάπου καὶ τὸ λεξικόν.

* Ἄλλος τακτικὸς ἦταν ὁ Μακκαθέος (Διονύσιος Κόκκινος). Καὶ αὐτὸς ἔγραφε συχνὰ μόνος του.

Ζωηρὸς πάντα ἦταν ὁ Κώστας Βάρναλης, ἀπὸ τότε θαρύκοος, μὲ τὸ χιοῦμορ του. Δὲν τὸν θυμᾶμαι ποτὲ νὰ γράφει.

Συχνὸς ἐπισκέπτης ἦταν ὁ Ναπολέον Λαπαθιώτης πού συχνάζε περισσότερο σὲ ἓνα ἄλλο καφενεδάκι στὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ Δεινοκράτους.

* Ἐξέγουσα φυσιογνωμία ἦταν ὁ Νίκος Καζαντζάκης πού τὸν συνόδευαν τακτικὰ ἢ γυναικίκα του Γαλάτεια μὲ τὴν ἀδελφή της τὴν Λιλίκα. Ἡ παρουσία τους ἔδινε ζωντάνια στὴ συντροφιά.

* Ἐνας ἀκόμη τακτικὸς ἐπισκέπτης τῆς Δεξαμενῆς ἦταν καὶ ὁ μουσουργὸς Ξανθόπουλος πού κατοικοῦσε ἐκεῖ κοντά.

* Ὅταν θρῆσκόνταν στὴν Ἀθήνα σύχναζε στὴ Δεξαμενὴ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης. Σπαικιώτατα ἐμφανίζονταν καὶ ὁ Ἰωάννης Κονδυλάκης. Ἡ κίνηση καὶ ἡ συγκέντρωση ὄλων αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων πού δημιούργησαν μιὰ ἐποχὴ καὶ ἄλλων πού δὲν ἔγιναν διάσημοι, ἦταν ζωηρότερη τὰ καλοκαίρια. Τὸν χειμῶνα ἢ ἀτμόσφαιρα τοῦ κλειστοῦ καφενεῖου μὲ τὸν καπνὸ καὶ τὸ θόρυβο τοῦ ταβλιού δὲν ἦταν πολὺ ἐλκυστικὴ.

Καθημερινῶς σχεδὸν ἐπισκέπτης τῆς Δεξαμενῆς ἦταν καὶ ἓνας ἠλικιωμένος τύπος πού εἶχε τὸν τίτλο τοῦ Προέδρου. Φοροῦσε πάντοτε μπότες καὶ ἓνα πλατύγυρο καπέλλο, κρατοῦσε ἓνα χονδρὸ μπαστοῦνη καὶ εἶχε ἓνα βάδισμα πού δικαιολογοῦσε ἀρκετὰ τὸν τίτλο του. Παλαιὸς ἀμαξᾶς εἶχε διατελέσει ἐπὶ μερικὰ χρόνια πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν ἀμαξᾶδων καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τοῦ εἶχε μείνει ὁ τίτλος του. Παρακολουθοῦσε ὀρθὸς τὶς συζητήσεις τῶν θαμνῶνων καὶ πρὸ πάντων τὶς πολιτικὲς συζητήσεις. Κάποτε ἓνας συζητητὴς μιλώντας γιὰ τὸ αἰώνιο ἀνατολικὸ ζήτημα εἶπε ὅτι πρέπει νὰ ἐπέμβουν οἱ Μεγάλαις Δυνάμεις γιὰ νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα καὶ τότε παρενέβη ὁ Πρόεδρος λέγοντας «Κύριε τῶν Δυνάμεων μὲ θυμὸν γεννοῦ». * Ἄλλοτε πάλι θέλοντας νὰ ἐπιβάλλει τὴ γνώμη του σὲ μιὰ συντροφιά τοῦς εἶπε «Τὶ ξέρετε σεῖς, ἐγὼ ξέρω πολὺ περισσότερα. Ἐγὼ ἔδλεπα τὸν κόσμον ἐπὶ σαράντα χρόνια δυὸ μέτρα πῶς φηλά ἀπὸ σᾶς». * Ὁ Πρόεδρος ἔδωσε θέμα γιὰ μερικὰ χρονογραφήματα στὸν Παῦλο Νιρβάνα πού ἦταν μᾶλλον σπάνιος ἐπισκέπτης.

Τώρα ἐκεῖ πού ἦταν τὸ Καφενεῖο ἔχει ἀνεγερθεῖ μιὰ πολυκατοικία. Ποιητὲς καὶ λόγιοι δὲν συχνάζουν πιά ἐκεῖ. Ἡ δρῦση πού ἔτρεχε τὸ νερὸ δὲν ὑπάρχει πιά.

Ἐὐτυχῶς ἢ Πλατεῖα τῆς Δεξαμενῆς ἔχει πάντοτε ὠραῖα καὶ μεγάλα δένδρα καὶ τὰ παιδάκια παίζουν καὶ τώρα τὴν ἡμέρα ἐκεῖ ἔπωε τὸν παλιὸ καιρὸ.